YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kuudes jaosto)

5 päivänä lokakuuta 1999 *

Asiassa C-10/98 P,

Azienda Agricola "Le Canne" Srl, kotipaikka Porto Viro (Italia), edustajanaan asianajajat G. Schiller, G. Carraro ja F. Mazzonetto, Padova, prosessiosoite Luxemburgissa asianajotoimisto G. Arendt, 8—10 rue Mathias Hardt,

valittajana,

jossa valittaja vaatii muutoksenhaussaan Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen (kolmannen jaoston) asiassa T-218/95, Le Canne vastaan komissio, 7.11.1997 antaman tuomion (Kok. 1997, s. II-2055) kumoamista,

vastapuolenaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellinen neuvonantaja E. de March, avustajanaan asianajaja A. Dal Ferro, Vicenza, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen yksikön virkamies C. Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

vastaajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja P. J. G. Kapteyn sekä tuomarit G. Hirsch, J. L. Murray (esittelevä tuomari), H. Ragnemalm ja R. Schintgen,

julkisasiamies: G. Cosmas,
kirjaaja: apulaiskirjaaja H. von Holstein

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan asianosaisten 14.1.1999 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 18.3.1999 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Azienda Agricola "Le Canne" Srl on yhteisöjen tuomioistuimeen 16.1.1998 toimittamallaan valituksella hakenut muutosta EY:n tuomioistuimen perussäännön 49 artiklan nojalla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-218/95, Le Canne vastaan komissio, 7.11.1997 antamaan tuomioon (Kok. 1997, s. II-2055; jäljempänä valituksen kohteena oleva tuomio) siltä osin kuin siinä hylättiin sen kanne, jolla vaadittiin 27.10.1995 lähetetyn komission teleksin nro 12 497 sisältämän, valittajalle aiemmin myönnetyn yhteisön talou-

dellisen tuen vähentämispäätöksen kumoamista ja valittajalle tästä vähentämisestä johtuneen vahingon korvaamista.

2 Asiaa koskevat oikeussäännöt ja tosiseikat on esitetty valituksen kohteena olevassa tuomiossa seuraavasti:

"1 Kalastusalan ja vesiviljelyn rakenteiden parantamista ja sopeuttamista koskevista yhteisön toimista 18 päivänä joulukuuta 1986 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4028/86 (EYVL L 376, s. 7, jäljempänä asetus N:o 4028/86) 1 artiklan 1 kohdan b alakohdassa säädetään, että komissio voi myöntää yhteisön taloudellista tukea vesiviljelyn kehittämiseksi ja suojeltujen merialueiden kunnostamiseksi toteutetuille toimille rannikkovesien kalastusalueiden paremmaksi hallinnoimiseksi.

2 Asetuksen 12 artiklan mukaan, jossa viitataan asetuksen N:o 4028/86 liitteeseen III, vesiviljelyyn tarkoitettu yhteisön tuki on Venetsian alueella 40 prosenttia tukikelpoisista kuluista Italian osallistuessa kulujen kattamiseen 10—30 prosentin osuudella.

3 Asetuksen N:o 4028/86 44 artiklassa säädetään seuraavaa:

'1. Yhteisön osallistumisen aikana asianomaisen jäsenvaltion tätä tarkoitusta varten nimeämän viranomaisen tai toimielimen on annettava komissiolle sen pyynnöstä kaikki todisteet ja asiakirjat, joiden perusteella voidaan todeta, että taloudelliset tai muut kullekin hankkeelle asetetut edellytykset ovat

täyttyneet. Komissio voi päättää tuen pidättämisestä, vähentämisestä tai poistamisesta 47 artiklassa säädetyssä menettelyssä:

— jos hanketta ei ole pantu täytäntöön ilmoitetulla tavalla, tai

— — .

Päätös annetaan tiedoksi asianomaiselle jäsenvaltiolle sekä tuen saajalle.

Komissio perii takaisin perusteettomasti maksetut summat.

2. Komissio päättää tämän artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 47 artiklassa säädetyssä menettelyssä.'

4 Asetuksen 47 artiklassa säädetään seuraavaa:

'1. Viitattaessa tässä artiklassa säädettyyn menettelyyn pysyvä kalatalouden rakennekomitea käsittelee asian puheenjohtajan saatettua asian sen käsiteltäväksi joko omasta aloitteestaan taikka jäsenvaltion edustajan pyynnöstä.

2. Komission edustaja tekee esityksen toteutettavista toimenpiteistä. Komitea antaa lausuntonsa määräajassa, jonka puheenjohtaja voi vahvistaa asian kiireellisyyden mukaisesti. Komitea antaa lausuntonsa 54 äänen enemmistöllä niin, että jäsenvaltioiden äänet painotetaan perustamissopimuksen 148 artiklan 2 kohdan mukaisella tavalla. Puheenjohtaja ei osallistu äänestykseen.

3. Komissio toteuttaa toimenpiteet, joita on sovellettava välittömästi. Jos nämä toimenpiteet eivät kuitenkaan ole komitean lausunnon mukaisia, komissio ilmoittaa niistä heti neuvostolle; tässä tapauksessa komissio voi soveltaa lausunnosta eriäviä toimenpiteitään enintään yhden kuukauden ajan ilmoittamisesta lukien. Neuvosto voi hyväksyä määräenemmistöllä erilaiset toimenpiteet yhden kuukauden määräajassa.'

5 Komissio hyväksyi 20.4.1988 antamallaan asetuksella (ETY) N:o 1116/88 (EYVL L 112, s. 1, jäljempänä asetus N:o 1116/88) tukipäätösten täytäntöönpanoa koskevat yksityiskohtaiset säännöt yhteisön toimia koskeville hankkeille kalastusalan, vesiviljelyn ja rannikkovesien rakenteiden parantamiseksi ja sopeuttamiseksi.

6 Asetuksen N:o 1116/88 kuudennen perustelukappaleen mukaan 'tukea ei saada pidättää, vähentää tai poistaa ilman, että kyseessä olevaa jäsenvaltiota on sitä ennen kuultu ja tuen saajat ovat voineet esittää huomautuksensa'.

7 Asetuksen N:o 1116/88 7 artiklassa säädetään seuraavaa:

'Ennen kuin komissio aloittaa asetuksen (ETY) N:o 4028/86 44 artiklan 1 kohdassa säädetyn tukea koskevan pidättämis-, vähentämis- tai poistamismenettelyn, sen on

— ilmoitettava tästä jäsenvaltiolle, jonka alueella hanke on tarkoitus toteuttaa, jotta tämä jäsenvaltio ottaa asiaan kantaa,

— kuultava todisteiden toimittamisesta vastaavaa toimivaltaista viranomaista,

— kehotettava tuen saajaa tai saajia ilmoittamaan viranomaisen tai laitoksen välityksellä syyt, joiden vuoksi vahvistettuja edellytyksiä ei ole noudatettu.'

Riita-asian perustana olevat tosiseikat

8 Komissio myönsi 30.10.1990 tekemällään päätöksellä C (90) 1923/99 kantajalle kalanviljelyn nykyaikaistamiseen ja laitosten korjaustöihin (hanke I/16/90) 1 103 646 181 Italian liiran (ITL) suuruisen taloudellisen tuen, joka oli 40 prosenttia tukikelpoisista 2 759 115 453 ITL:n suuruisista kuluista. Italian valtion maksettavaksi jäi 30 prosentin suuruinen suhteellinen osuus tukikelpoisista kuluista eli 827 734 635 ITL.

9 Tässä päätöksessä määrättiin, että 'tuen määrä, jonka komissio tosiasiallisesti maksaa loppuunsaatetulle hankkeelle, riippuu siitä, millaisia toteutetut työt

ovat verrattuna hankkeessa määritettyihin'. Päätöksessä täsmennettiin myös, että 'tuen saajan tekemän tukihakemuksen B-osaan sisältyvien tietojen mukaan suunniteltuja töitä ei voida muuttaa tai niistä poiketa ilman kansallisten viranomaisten ja mahdollisesti komission etukäteistä hyväksyntää. Ilman komission hyväksyntää tehdyt merkittävät muutokset voivat johtaa tuen vähentämiseen tai poistamiseen, jos kansallinen viranomainen tai komissio katsoo, ettei se voi niitä hyväksyä. Kansallinen viranomainen ilmoittaa tarpeen vaatiessa kullekin tuen saajalle, mitä menettelyä on noudatettava'.

10 Komissio maksoi kantajalle 23.6.1993 ensimmäisen, 343 117 600 ITL:n erän.

11 Hankkeen loppuvaiheessa paikan päällä suoritetun tarkastuksen jälkeen insinööri ilmoitti 7.4.1994 päivätyllä kirjeellään kantajalle, että lukuun ottamatta tiettyjä hankkeen muutoksia, jotka koskevat muuraustöitä ja vastaavia töitä sekä kaivaustöitä, hän katsoo, että toteutetut työt ovat hyväksytyn hankkeen mukaisia teknisesti ja taloudellisesti.

12 Komissio hyväksyi 27.7.1994 tekemällään päätöksellä C (94) 1531/99 kantajan toisen hakemuksen tuen myöntämisestä sen laitosten nykyaikaistamistöiden loppuunsaattamiseksi (hanke I/100/94).

13 Kantaja totesi 12.12.1994 Italian maatalousministeriölle (jäljempänä ministeriö) ja komissiolle lähettämässään kirjeessä, että täysin sen tahdosta riippumattomat seikat, jotka olivat ilmenneet sen jälkeen, kun hanketta koskeva esitys oli lähetetty ministeriölle, olivat aiheuttaneet tiettyjä välttämättömiä muutoksia hanketta I/16/90 koskevien töiden osalta. Kantaja täsmensi, että toisaalta sen vakaumus kunnioittaa ehdotettuja tavoitteita ja valita oikeat vaihtoehdot ja toisaalta sen halu saavuttaa nopeasti suunnitellut tavoitteet

olivat saaneet sen pahaksi onnekseen unohtamaan velvollisuuden tehdä etukäteen ilmoitus ministeriölle muunnelmista, mikä on ylivoimainen este asiakirja-aineiston käsittelylle. Kantaja arvioi kuitenkin, että hanketta I/ 16/90 ei kokonaisuudessaan ollut muutettu olennaisesti, lukuun ottamatta tehokasvatusaltaiden sijainnin ja kokoonpanon muutosta.

14 Kantaja ilmoitti olleensa tosin vasta töiden loppuunsaattamisesta lähtien täysin tietoinen siitä, ettei se ollut noudattanut muutoksien etukäteistä ilmoittamista koskevaa velvollisuutta, ja se pyysi ministeriötä ja tarpeen vaatiessa komissiota itseään suorittamaan toteutettujen muutosten teknisen tarkastuksen sen toteamiseksi, että ne olivat perusteltuja ja että tehdyt valinnat olivat tarpeellisia ja tarkoituksenmukaisia. Kantaja totesi tältä osin, että kaikki kyseessä olevat muutokset oli esitetty ja vahvistettu kunnostustöiden täydennyshankkeen (I/100/94) hyväksymisen yhteydessä; tälle hankkeelle oli myönnetty yhteisön taloudellinen tuki päätöksellä C (94) 1531/99.

15 Töiden lopputarkastuksen jälkeen ministeriö antoi kantajalle 3.6.1995 töiden lopullista tilaa koskevan tarkastustodistuksen (jäljempänä todistus), joka oli päivätty 24.5.1995. Ministeriön mukaan kantaja oli tehnyt insinöörin aikaisemmin toteamien muutosten lisäksi seuraavat muutokset:

a) 16 allasta, hydraulinen laitos ja lämpövoimala puuttuivat, ja ne oli korvattu komission päätöksellä C (94) 1531/99 hyväksymän loppuunsaattamishankkeen yhteydessä toteutettavaa kasvatusallasta koskevalla suunnitelmalla;

b) osa laitteista oli jätetty hankkimatta;

c) uutta varastoa ja katettuja ulkokasvatusaltaita ei ollut rakennettu.

Ministeriö päätteli tästä, että kantajalla olisi ollut asiaan sovellettavien yhteisön säännösten mukaisesti velvollisuus hakea etukäteen lupa näiden muutosten tekemiselle.

16 Ministeriö alensi hankkeen loppuvaiheessa tukikelpoisten kulujen määrän 1 049 556 101 ITL:aan. Ministeriö päätteli, että ottaen huomioon jo töiden ensimmäisessä vaiheessa tukikelpoisiksi todetut kulut 857 794 000 ITL:n määrään asti tukikelpoisten kulujen kokonaismäärä on 1 907 350 101 ITL eli noin 69,13 prosenttia komission alun perin hyväksymän hankkeen tukikelpoisista kuluista.

17 Komissio maksoi kantajalle 5.7.1995 antamallaan lopullisella maksumääräyksellä 419 822 440 ITL alentaen näin 1 103 646 181 ITL:sta 762 940 040 ITL:aan yhteisön tuen kokonaismäärän, joka maksettiin töistä, jotka tämä toimielin katsoi todistuksen mukaisesti alun perin hyväksytyn hankkeen mukaisiksi.

18 Ministeriö sai 28.7. ja komissio 3.8.1995 kantajalta useita kirjallisia huomautuksia, jotka koskivat todistuksen riittämättömiä perusteluja ja joissa se pyysi niiden uutta tarkastelua.

19 Komissio lähetti kansallisille viranomaisille niiden pyynnöstä huomautuksensa 27.10.1995 päivätyllä teleksillä nro 12 497. Komissio katsoi, että

käytettävissä olevien tietojen perusteella ei ollut tarpeen tarkastella uudelleen ministeriön menettelyä hankkeen I/16/90 asiakirjojen käsittelemiseksi siitä syystä, että

1) hanketta oli muutettu merkittävästi, ilman että tästä olisi ilmoitettu etukäteen kansallisille viranomaisille;

tuen myöntäminen järjestyksessä toiselle hankkeelle I/100/94 ei merkinnyt sitä, että komissio olisi hyväksynyt aikaisemmat muutokset;

2) seuraavan hankkeen I/100/94 mukaisia töitä oli tehty hankkeen I/16/90 yhteydessä, vaikka ne eivät kuuluneet hankkeelle I/16/90 myönnetyn tuen piiriin;

3) asetuksen N:o 1116/88 7 artiklaa, johon kantajan hallitus viittaa, ei voida soveltaa kyseisen hallituksen esittämässä asiayhteydessä;

4) ministeriön antamista tiedoista ilmenee se, että kantajan hallituksen muistion sivulla 18 esitetyt huomautukset ovat virheellisiä siltä osin kuin kuluja on vähennetty kirjaamalla ne vahvistamattomien kulujen erään.

20 Ministeriö hylkäsi 14.11.1995 päivätyllä kirjeellään kantajan pyynnön uudelleentarkastelusta samoista syistä kuin komission 27.10.1995 päivätyssä teleksissä nro 12 497 oli ilmoitettu."

3 Edellä esitetyn johdosta kantaja nosti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa teleksiä nro 12 497 koskevan kumoamiskanteen, jossa se esitti seuraavat viisi kanneperustetta: Kantajan ensimmäinen kanneperuste perustuu siihen, ettei toimea ollut annettu kantajalle tiedoksi, koska se oli saanut toimesta tiedon vain sattumalta pyytämänään kopiona. Toinen kanneperuste perustuu kolleegisen päätöksenteon periaatteen loukkaamiseen, koska teleksi nro 12 497 oli "yksikön päällikkönä toimineen henkilön" eikä päätöksenteostaan kollegisesti vastuussa olevien komission jäsenten tekemä. Kantajan kolmas kanneperuste koskee menettelysääntöjen rikkomista. Ensiksi se totesi komission vähentäneen alun perin myönnettyä yhteisön taloudellista tukea turvautumatta ensin asetuksen N:o 4028/86 44 artiklan 1 kohdan mukaiseen menettelyyn ja jättäneen noudattamatta asetuksen N:o 1116/88 7 artiklan nojalla sille kuuluvia velvoitteita, muun muassa sitä, että tuen saajaa on pyydettävä ilmoittamaan syistä, joiden vuoksi vahvistettuja edellytyksiä ei noudateta, sen jäsenvaltion viranomaisten tai laitoksen välityksellä, jonka alueella hanke on aiottu toteuttaa. Toiseksi kantaja esitti, että silloin kun kyseessä on tuen vähentämistä koskeva päätös, asetuksen N:o 4028/86 44 artiklan 1 kohdassa edellytetään saman asetuksen 47 artiklassa säädetyn menettelyn noudattamista. Kantajan neljäs kanneperuste on kaksiosainen, ja se koskee perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä. Yhtäältä kantaja väitti, että — lukuun ottamatta täysin yleisluontoista viittausta asetukseen N:o 4028/86 — teleksissä nro 12 497 ei mainittu sen oikeusperustaa. Toisaalta kantaja katsoi, että se ei voinut riidanalaisen toimen perustelujen perusteella saada selvää syistä, joiden vuoksi osa alun perin myönnetystä tuesta päätettiin peruuttaa, eikä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tästä syystä kyennyt harjoittamaan sille kuuluvaa laillisuusvalvontaa. Viidennessä kanneperusteessaan kantaja vetosi siihen, että komissio oli syyllistynyt harkintavallan väärinkäyttöön, koska komissio, jolla on yksinomainen toimivalta tuen myöntämisessä ja sen vähentämisessä, on kantajan mukaan sivuuttanut asetuksen N:o 4028/86 4 artiklassa ja asetuksen N:o 1116/88 7 artiklassa säädetyn tuen vähentämistä koskevan menettelyn toteuttamalla toimenpiteen, joka on esitetty muodollisesti lausuntona.

Valituksen kohteena oleva tuomio

4 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi kanteen kokonaisuudessaan ja velvoitti kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

5 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi komission esittämän tutkimatta jättämistä koskevan kanneperusteen todeten tuomionsa 28—30 kohdassa, että koska komissio on peruuttanut alun perin kantajalle myönnetyn tuen kokonaan ilman, että asianomaisella jäsenvaltiolla olisi tältä osin omaa harkintavaltaa, teleksi nro 12 497 on kantajan osalta yksittäinen päätös, jolla on sitovia oikeusvaikutuksia, jotka voivat vaikuttaa kantajan etuihin muuttaen tämän oikeusasemaa selvästi.

6 Kantajan ensimmäisen kanneperusteen osalta, joka koski teleksin nro 12 497 tiedoksi antamisen laiminlyöntiä, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi, että kantajalla on ollut mahdollisuus saada asianmukaisesti tietoonsa riidanalaisen toimenpiteen sisältö ja nostaa nyt käsiteltävänä oleva kanne määräajassa. Näin ollen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi, ettei ole tarpeen ratkaista kysymystä siitä, onko tämä toimenpide annettu kantajalle muodollisesti tiedoksi.

7 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi toisen, kollegisen päätöksenteon periaatteen loukkaamista koskevan kanneperusteen todeten tuomionsa 35—39 kohdassa, että kuten komission sisäisestä työjärjestyksestä ilmenee, tämän toimielimen virkamiehillä voi olla toimivalta toteuttaa omissa nimissään ja valvonnassaan riidanalaisen toimenpiteen kaltaisia selvästi määriteltyjä hallinnollisia toimenpiteitä ja allekirjoitusvaltuutuksen antaminen on komission tavanomainen keino käyttää toimivaltaansa. Se totesi, että kantaja ei ole esittänyt mitään tietoa, jonka perusteella voitaisiin katsoa, että yhteisön hallinto olisi jättänyt ottamatta huomioon asiaan sovellettavat säännöt.

8 Menettelysääntöjen rikkomista koskevan kolmannen kanneperusteen osalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa tuomionsa 48 kohdassa, että puolustautumisoikeuksien kunnioittaminen missä tahansa menettelyssä, jota käydään oikeushenkilöä tai luonnollista henkilöä vastaan ja jonka lopputulos saattaa olla tälle henkilölle vastainen, on yhteisön oikeuden perustavanlaatuinen periaate, jota on noudatettava, vaikka tästä menettelystä ei olisi annettu mitään määräyksiä. Tuomion 50—53 kohdassa todetaan tämän jälkeen, että asetuksen N:o 4028/86 nojalla myönnettyä yhteisön tukea koskevassa asiassa komission päätös, jossa todetaan, että määrättyjä kuluja on pidettävä tukikelvottomina sillä perusteella, että alun perin hyväksyttyyn hankkeeseen on tehty olennaisia muutoksia ilman, että siitä on etukäteen ilmoitettu yhteisöjen viranomaisille ja kan-

sallisille viranomaisille, ei loukkaa kontradiktorisen menettelyn periaatetta, koska tuen saajalla on ollut mahdollisuus ennen tämän päätöksen tekemistä esittää määrättyjen edellytysten noudattamatta jättämistä koskevat syyt, ja että asetuksen N:o 1116/88 7 artiklassa säädettyjä tukipäätösten täytäntöönpanoa koskevia sääntöjä on asiallisesti noudatettu. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi vielä tuomionsa 55 ja 56 kohdassa, että koska komissio on voinut pätevästi katsoa, ettei tukikelvottomina pidettäviä kuluja voida ottaa huomioon, koska ne eivät kuulu hyväksyttyyn hankkeeseen, tällainen päätös ei ole päätös, jolla vähennettäisiin asetuksen N:o 4028/86 44 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla kantajalle alun perin myönnettyä tukea, vaan tosiasiassa siinä todetaan ainoastaan, että osa kuluista, joiden maksamista kantaja vaatii, ei liity alun perin hyväksyttyyn hankkeeseen, minkä vuoksi komissiolla ei ollut velvollisuutta saattaa asiaa edellä mainitussa säädöksessä säädetyllä tavalla pysyvän kalatalouden rakennekomitean käsiteltäväksi.

9 Valituksen kohteena olevan tuomion 63—72 kohdassa hylätään perustelujen puutteellisuutta koskeva kaksiosainen kanneperuste. Sen ensimmäinen osa, joka perustuu siihen, että riidanalaisessa teleksissä ei mainita sen oikeudellista perustaa — lukuun ottamatta aivan yleisluonteista viittausta asetukseen N:o 4028/86 —, hylätään toteamalla, että siinä mainitaan nimenomaisesti asiaan soveltuvat asetukset N:o 4028/86 ja N:o 1116/88. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi, että asiayhteys ja erityisesti kantajan kolmannen kanneperusteensa tueksi esittämät perustelut huomioon ottaen kantaja ei ole voinut erehtyä näiden kahden viittauksen sisällöstä eikä katsoa, että se olisi ollut epätietoinen riidanalaisen toimen oikeudellisesta perustasta. Lisäksi kanneperusteen toisesta osasta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi, että käsiteltävänä olevan asian tosiseikoista, kantajan ja kansallisten viranomaisten sekä komission välisestä kirjeenvaihdosta ja teleksistä nro 12 497 ilmenee, että komission tämän toimen tueksi esittämät perustelut esitetään riittävän selvästi, jotta kantaja on voinut vedota oikeuksiinsa yhteisöjen tuomioistuimessa ja viimeksi mainittu voi valvoa teleksin nro 12 497 laillisuutta.

10 Tuomion 75—78 kohdassa hylätään viides, harkintavallan väärinkäyttöä koskeva kanneperuste toteamalla, että kantaja ei ole esittänyt objektiivisia, asiaankuuluvia ja yhtäpitäviä todisteita, jotka vahvistaisivat sen, että riidanalainen päätös on tehty ainoana tai ainakin pääasiallisena tavoitteenaan muut kuin siinä

ilmoitetut päämäärät taikka perustamissopimuksessa tai johdetussa oikeudessa kyseessä olevaa tilannetta varten erityisesti määrättyjen menettelyjen kiertäminen.

11 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi vahingonkorvausvaatimuksen tuomionsa 82—84 kohdassa. Se muistutti, että yhteisön sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu syntyy vain, jos seuraavat edellytykset täyttyvät: yhteisön toimielimen moitittu toiminta on lainvastaista, vahinko on todella syntynyt ja väitetyn vahingon ja toimielimen moitittavan menettelyn välillä on syy-yhteys. Tuomioistuin totesi, että kantaja ei ole esittänyt mitään todistetta teleksin nro 12 497 laillisuuteen vaikuttavasta virheestä, minkä vuoksi komission toiminnan väitettyä lainvastaisuutta ei ole näytetty toteen, joten väitettyä vahinkoa koskeva korvausvaatimus on hylättävä.

Valitus

12 Valituksessaan valittaja vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin kumoaa valituksen kohteena olevan tuomion, hyväksyy ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa esitetyt vaatimukset, toteaa teleksin nro 12 497 mitättömäksi kanteessa yksilöidyllä tavalla ja velvoittaa komission korvaamaan kummassakin oikeusasteessa aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

13 Komissio vaatii valituksen hylkäämistä ja valittajan velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

14 Valituksensa tueksi valittaja vetoaa neljään valitusperusteeseen. Ensimmäinen niistä koskee kollegisen päätöksenteon periaatteen loukkaamista. Valittaja väittää, että vaikka allekirjoitusvaltuutuksen antaminen on komission tavanomainen keino käyttää toimivaltaansa, kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on todennut valituksen kohteena olevan tuomion 37 kohdassa, toimivallan siirto

rikkoo vakavalla tavalla kollegisen päätöksenteon periaatetta. Valittaja esittää, että jos ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on katsonut, että kyseessä on pelkkä allekirjoitusvaltuutuksen antaminen, se on tehnyt virheen todetessaan, että kantajan olisi pitänyt esittää todiste siitä, että hallintoviranomainen on laiminlyönyt asiassa sovellettavia sääntöjä. Valittaja katsoo, että tätä koskeva näyttövelvollisuus kuuluu komissiolle.

15 Toinen valitusperuste koskee kontradiktorisen menettelyn periaatteen rikkomista. Valittaja katsoo, että todetessaan, että valittajan esittämän vaatimuksen perusteella voidaan katsoa, että asetuksen N:o 1116/88 7 artiklan säännöksiä on olennaisilta osin noudatettu, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt kehäpäätelmän, koska teleksissä nro 12 497 komissio hylkää nimenomaisesti kantajan 28.7.1995 ministeriölle ja 3.8.1995 komissiolle esittämän vaatimuksen todeten, että mainittua 7 artiklaa ei voida soveltaa valittajan edustajan esille tuomassa asiayhteydessä.

16 Kolmas valitusperuste koskee EY:n perustamissopimuksen 190 artiklan (josta on tullut EY 253 artikla) mukaisen perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä. Valittaja väittää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on virheellisesti todennut kanneperusteen perusteettomaksi katsoessaan, ettei esillä olevassa asiassa voida edellyttää muiden yksityiskohtien esittämistä niiden lisäksi, jotka komissio oli esittänyt, koska teleksissä nro 12 497 on riittävä selostus — muun muassa viittaus tarkastustodistuksessa mainittuihin yksityiskohtaisiin selityksiin — niistä olennaisista tosiseikoista ja oikeudellisista seikoista, jotka olivat sen päättelyn taustalla, jonka perusteella tukea päätettiin vähentää.

17 Neljäs valitusperuste koskee asetuksen N:o 4028/86 44 artiklan 1 kohdan ja 47 artiklan sekä asetuksen N:o 1116/88 7 artiklan rikkomista ja virheellistä soveltamista. Valittaja riitauttaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kannan, jonka mukaan asetuksen 44 ja 47 artikla eivät sovellu esillä olevaan asiaan.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi

18 Valitusperusteista on syytä tutkia ensin neljäs valitusperuste.

Neljäs valitusperuste

19 Valittaja väittää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on soveltanut väärin asetuksen N:o 4028/86 44 ja 47 artiklaa todetessaan, että niitä sovelletaan vain siinä tapauksessa, että kyseessä on koko hankkeen uudelleenarviointi, eikä silloin, kun tuen saaja on jättänyt alun perin hyväksytyn hankkeen tai osan siitä toteuttamatta. Valittaja esittääkin, että asetuksen 44 artiklan 1 kohdassa luetellaan ne tilanteet, joissa asetusta sovelletaan, ja siinä mainitaan tilanne, jossa "hanketta ei ole toteutettu suunnitellulla tavalla".

20 Komissio väittää, että tämän asetuksen 44 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua menettelyä sovelletaan silloin, kun kyseessä on tosiasiassa yhteisön tuen myöntämisen edellyttämien tukikelpoisten kulujen uudelleenarviointi, eikä silloin, kun näitä ainoastaan mukautetaan toteuttamatta jääneiden töiden vuoksi, jolloin yhteisön tuen prosentuaalinen osuus on vakio.

21 Komissio lisää, että tukikelpoisten kulujen muuttaminen johtuu puhtaasti teknisistä arvioinneista ja että jos asetuksen N:o 4028/86 47 artiklassa säädettyyn menettelyyn turvautuminen olisi ollut välttämätöntä aina silloin, kun tukikelpoiset kulut eivät vastanneet alkuperäisiä suunnitelmia, vaikka tuen prosentuaalinen osuus ei muutu, kaikki asetuksella säännellyt ohjelmat pysähtyisivät välittömästi.

22 Ensiksi on tarkasti selvitettävä asetuksen N:o 4028/86 44 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun "tuen" käsitteen sisältö, jotta voidaan päättää komission toimivallasta ja velvollisuuksista mainittujen artiklojen yhteydessä. Kyseinen tuki on vesiviljelyalan rakenteiden parantamis- ja sopeuttamishankkeeseen komission myöntämä rahasumma. Tämän asetuksen 12 artiklan mukaan "11 artiklassa säädetyn taloudellisen tuen — — [on] noudatettava liitteessä III vahvistettuja määriä". Tämä merkitsee sitä, että viittaus tukeen koskee ainoastaan tuen määrän laskutapaa. Toisin sanoen tuki on rahasumma, jonka suuruus lasketaan prosentuaalisena osuutena sen hankkeen kokonaiskustannuksista, jota varten taloudellista tukea on haettu. Tätä tulkintaa tukee 30.10.1990 tehty komission päätös C (90) 1923/99, jossa vahvistetaan kyseinen yhteisön tuki ja jonka 1 artiklan 2 kohdassa määrätään, että "tuen maksimimäärä on 1 103 646 181 (kansallinen valuutta)".

23 Toiseksi on todettava, että tämän komission päätöksen liitteessä yhteisön tuen määräksi arvioidaan 1 103 646 181 ITL ja että tämä määrä vastaa 40 prosenttia tukikelpoisista kuluista.

24 Edelliseen on lisättävä, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin omaksui tämän tulkinnan tuen käsitteestä todetessaan valituksen kohteena olevassa tuomiossa, että "komissio myönsi 30.10.1990 tekemällään päätöksellä C (90) 1923/99 kantajalle 1 103 646 181 Italian liiran (ITL) suuruisen taloudellisen tuen, joka oli 40 prosenttia tukikelpoisista 2 759 115 453 ITL:n suuruisista kuluista — — ".

25 Lopuksi mainittakoon vielä, että asetuksen N:o 4028/86 44 artiklan 1 kohdassa komissiolle annetaan valta "päättää tuen pidättämisestä, vähentämisestä tai poistamisesta", jos jokin neljästä tässä säännöksessä säädetystä edellytyksestä täyttyy, muun muassa "jos hanketta ei ole toteutettu ilmoitetulla tavalla". Tämän vallan antaminen komissiolle merkitsee, että asetuksella pyritään selvästi kattamaan kaikki ne komission toimet, joilla vähennetään alun perin myönnetyn tuen määrää kokonaan tai osittain silloin, kun jokin mainituista edellytyksistä täyttyy. Vaikka komissio ei ole velvollinen käyttämään tällaista toimivaltaa, tämän asetuksen 44 artiklan 1 kohdassa edellytetään nimenomaisesti, että tätä toimivaltaa käytettäessä on noudatettava asetuksen 47 artiklan 1 kohdassa säädettyä

menettelyä. Vastaavalla tavalla asetuksen N:o 1116/88 7 artiklasta ilmenee selvästi, että siinä mainittuja menettelyjä on myös noudatettava ennen tuen pidättämistä, vähentämistä tai poistamista 44 artiklan nojalla.

26 Tästä seuraa, että koska tuen määrä on vähennetty 1 103 646 181 ITL:sta 762 940 040 ITL:ksi asetuksen N:o 4028/86 44 artiklan 1 kohdassa mainitusta syystä eli siksi, että hanketta ei ollut toteutettu ilmoitetulla tavalla, teleksiä nro 12 497 on pidettävä tässä artiklassa tarkoitettuna tuen vähentämisenä.

27 Todettakoon, että silloin kun alkuperäinen hakemus hyväksytään, alun perin myönnetyn tuen määrän vähentämistä koskeva päätös voi johtaa tuen saajan kannalta vakavaan tilanteeseen. Tämän tyyppiset seuraukset korostavat asetuksen N:o 4028/86 44 ja 47 artiklassa ja asetuksen N:o 1116/88 7 artiklassa säädettyjen menettelyjen soveltamisen tärkeyttä.

28 Sen osalta, että komissio on esittänyt huolestumisensa niistä hallinnollisista vaikeuksista, jotka johtuvat velvollisuudesta noudattaa asetuksen N:o 4028/86 44 ja 47 artiklassa ja asetuksen N:o 1116/88 7 artiklassa säädettyjä menettelyjä, riittää kun todetaan, että silloin kun komissiolle asetetaan velvoitteita asetuksella, hallinnolliset vaikeudet eivät voi olla pätevänä perusteena asetuksen oikeudellisten vaikutusten, kuten yhteisön lainsäätäjän vahvistamien erityisten menettelyllisten takeiden, muuttamiselle.

29 Edellä esitetystä seuraa, että koska komissio lähetti teleksin nro 12 497 turvautumatta asetuksen N:o 4028/86 44 ja 47 artiklassa sekä asetuksen N:o 1116/88 7 artiklassa säädettyihin menettelyihin, sen on katsottava laiminlyöneen näissä artikloissa sille asetetut velvollisuudet.

30 Näin ollen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen katsoessaan, että teleksi nro 12 497 ei ollut asetuksen N:o 4028/86 44 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu valittajalle alun perin myönnetyn tuen vähentämistä koskeva päätös ja että tästä syystä tässä säännöksessä säädettyä menettelyä ei voitu soveltaa esillä olevassa asiassa. Valituksen kohteena oleva tuomio on siis tämän vuoksi kumottava.

31 EY:n tuomioistuimen perussäännön 54 artiklan ensimmäisen kohdan toisen virkkeen perusteella yhteisöjen tuomioistuin voi siinä tapauksessa, että se kumoaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen päätöksen, ratkaista asian lopullisesti, jos asia on ratkaisukelpoinen.

32 Näin ollen on todettava, että teleksi nro 12 497 on kumottava sen vuoksi, että asetuksen N:o 4028/86 44 artiklan 1 kohdassa ja 47 artiklassa sekä asetuksen N:o 1116/88 7 artiklassa säädettyä menettelyä ei ole noudatettu. Tästä seuraa, että komission on ryhdyttävä näissä säännöksissä säädettyyn menettelyyn.

33 Edellä esitetyn vuoksi muita valitusperusteita ja valittajan vahingonkorvausvaatimusta ei tarvitse tutkia.

Oikeudenkäyntikulut

34 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on hävinnyt asian ja koska valittaja on vaatinut oikeudenkäyntikulujensa korvaamista, komissio on velvoitettava korvaamaan kummassakin oikeusasteessa aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-218/95, Le Canne vastaan komissio, 7.11.1997 antama tuomio kumotaan.**

2) **Komission 27.10.1995 lähettämä teleksi nro 12 497 on mitätön sen vuoksi, että kalastusalan ja vesiviljelyn rakenteiden parantamista ja sopeuttamista koskevista yhteisön toimista 18 päivänä joulukuuta 1986 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4028/86 44 artiklan 1 kohdassa ja 47 artiklassa sekä tukipäätösten täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä yhteisön toimia koskeville hankkeille kalastusalan, vesiviljelyn ja rannikkovesien rakenteiden parantamiseksi ja sopeuttamiseksi 20 päivänä huhtikuuta 1988 annetun asetuksen (ETY) N:o 1116/88 7 artiklassa säädettyä menettelyä ei ole noudatettu.**

3) **Euroopan yhteisöjen komissio velvoitetaan korvaamaan kummassakin oikeusasteessa aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.**

Kapteyn Hirsch Murray

Ragnemalm Schintgen

Julistettiin Luxemburgissa 5 päivänä lokakuuta 1999.

R. Grass

kirjaaja

P. J. G. Kapteyn

kuudennen jaoston puheenjohtaja